

RAASTETTU KALMISTO

(Papulassa 3. 5. 19)

Veljeshauta! — Se näyttää hyljättyä, alastomalta ja — poljetulta niinkuin heidän elämässä, joiden leposijana sen piti olla, mutta ei saanut olla.

On niitä vielä, jotka eivät sitä unhota. Todistuksena on viheriä kuusenoksa-seppele kiinnitettyä yhteen seipäaseen, ainoaan, joka sääliväisesti on pysyvä jätetty.

Tämä hyljätty, häväisty veljeshauta, kun sitä katselen, tai sen ohi kuljen, vaikuttaa niinkuin oikeussali, jossa ei vääriä tuomioita langeteta. Siksi täytyy pakostakin tuntea jylhää kunnioitusta ja vapista sielunsa pohjasta.

On niinkuin ääni jylisten syvästä maan sisästä huutaisi, tai valittaan itkisi... He ovat pois — siellä missä ei meidän tuomiomme, — erehtyvien, yhtä syntisten, kenties kelvottomimpienkin — arvostelumme ja riemuitsevan kostajan sydäntä viiltävä iva heihin tehoa.

Mutta minusta tuntuu niinkuin olisivat he täällä luonani, tässä ympärilläni haastellen minun kanssani.

Enkä minä "pikku tyttönen" pelkää, kuuntelen kuisekitaan, muistelen menneitä taisteluita, kärsimyksiä, erehdyksiä ja sitä ihan viimeistä, joka kylläkin pyörryttää ja katson noita valjua kasvoja ja hehkuvia silmiä.

Miksi teidän hautanne piti häväistä?

Rauha vainajille, sillä:

"Eloa kuolo tarkoittaa, vaan hauta kaikki sovittaa."

Nämä säkeet on myöskin se porvarillinen Runeberg rustanut, se sama, joka lauloi: "On Suomi köyhä, siksi jää..."

Oi, Runeberg, Runeberg, kuinka sinua pilkataan!

Joka päivä laulujasi suulla laulaa loilotetaan, mutta sydämessänsä ajattelevat laulajat, että sinä olet vanha idiootti, jonka teoria ei sovellut käytäntöön. Niinhän kaikkea, mikä vähänkin vivahtaa oikeudelle ja hyveelle, tässä matoisessa mailmassa, matoisen mielen syntisestä vaatimuksesta kohdellaan.

Haudan taakseen ulotutti riemuitseva kostaja verisen peitsensä ja — haudat piti kaivaa auki, ruumiit raastaa ylös. Mihin ne joutuivat? Toiset kuopattiin koirina koirahautaan ensin itse kaivettuaan oman hautansa...

"Meidän tulee olla hienotuntoisia noita voitettuja kohtaan," he kehuvat, nuo voittajat ja puhuvat niin paljon kaunistapöytä, joka itkettää, mutta ei sovi tosiloihin, koska se sotii heidän omia etujaan vastaan. Kukaanhan voisi olla niin epäitsekkö, että — voisi rakastaa lähimmäisensä yhtä paljon kuin itseänsä, vielä vähemmän muistaa aina ylevää rukousta: "Isä, anna heille anteeksi..." Älä vaadi moista ihmiseltä, jolla onnettomuudeksi on pakku kukkuro, ja jolle elämä ja sen tarjoamat hemaisevat riemut ja nautinnot ovat makeimmat hunajaa, ovat — kaikki kaikessa!

Ajattelen: "Huokeampi on kameelin mennä neulan silmän läpi..." j.n.e.

Olisikohan se ollut kenellekään miksiään vahingoksi, jos

nuo kuolleet olisivat saaneet olla rauhassa siinä, missä he olivat? Eihän siitä kukaan "kunnan" kansalainen olisi uskaltanut mennä ohitse. Ne punikit saattoivat yhtä hyvin olla vain valekuolleita ja siis voisivat hyökätä niskaan — kenties oli heillä pistimetkin siellä kätettynä!

Siis hauta auki ja kotitarkastus toimeen punikkien viimeisessä leposijassa! Aseita ei löytynyt; — ainoastaan lahoja kirsuja ja kalman hajua, joka tuntuu täällä vieläkin ilmassa. Tämä viimeinen aistimukseni kai johtuu vain siitä, että ne viimekevähset muistot ovat niin elävästi edessäni, että näen kaiken, mitä silloin täällä teimme, nytkin samanlaisina toistuvana.

Meidän työläisten täytyi suorittaa tuo raskas työ: haudan häpäiseminen, niin vastenmieliseltä kuin se tuntuikin ja muistan, että neljä erosi kaiken uhallalla työstä pois. Tuskin on alentavampaa osaa elämässä näyteltä kuin se meidän silloinen: olla huonommassa asemassa, olla lyöty, nöyryytetty ja lisäksi mennä kaivamaan toisten hautoja auki!

Tuskin kukaan kaivoi, seisottiin, keskusteltiin hiljaa, alakuloisena ja mietiskeltiin. Toiset kävelivät pitkin käytäviä, paheksuivat pikkumaista, kostonhimoisesti ilkkuvaa aukaisemiskäskyä ja intoilivat. Työ edistyi semmoisella vauhdilla, että eräs poika laski sen kestävän noin kuukauden, mutta minä uskalsin väittää, että menee siihen 3—4 kk.

Hirvittävästä tuntuu "pikku työstä" olla ensi kertaa haudan kaivajana — tosin vain häpäisemässä; mutta sehän juuri hirveää onkin, on rikos.

En kärsi nähdä edes ruumisarkkuja saati sitten ruumiita. Joka kerta kun arkkua nostettiin haudasta, juoksin kauas metsään, vetäen lapiota perässäni ja kyyristävin kiven taa päästäkseni näkemästä arkkua. Sain ankaran päänsäryn ja olin sitte kolme päivää sairaana. Ensimmäisenä päivänä ei onneksi tarvinnut olla kauemmin kuin pari tuntia, sillä oli lauantai ja päästiin pian pois. Keskellä päivää tulin sinne muutamien toverien kanssa komennetuksi toiselta työmaalta.

Me kaivoimme ja ympärillämme liikkui hienosti puettuja heroja ilkkuva voitonhymy irstailulla huulillaan. Tuli siihen tuon tuostakin sotilaita, jotka kuitenkin käyttäytyivät arvokkaasti, hienotunteisesti, eivätkä ilvehtineet voitettulle vastustajalle.

Tämä maailma on kuitenkin kiero ja kavala kuin kiemuroitunut käärme. Suurin vääryys ja vääryydellä ostettu suuruus ovat enää ainoat arvot, joille mailman lapset kumartavat.

Ei toki kaikki! Vielä löytyy jalonmpiakin luonteita, puhtaita sieluja, joille luulen kannattavan sanoa:

"Ei mitään erotusta ihmisten ja ihmisten välillä!"

Jos toinen on ryysyinen ja toinen purppuraan puettu, onhan sielu toki sama... Jos toiset saavat rauhassa nukkua komean kirkon vierellä, hyvin hoidetussa yhteiskunnan — johon kuuluvat myöskin ne, joita pakotettiin hautaa häpäisemään — kustannuksella kauniiksi laitettussa haudassa, antakaa myöskin toisten rauhassa maata rauhallisessa luonnonpuistossa!

He sanovat: "Kapinallisia!"
No niin! Menkää sitte sinne

kirkkoonne, jos uskotte niitä toisia huonoiksi ja kuoltuaankin vainoa ja häpäisemistä ansaitseviksi, ottakaa mukaan raamatunne ja lukekaa se vanha kertomus eräästä miehestä, joka piinautui ristillä ja sanoi:

"Isä, anna heille anteeksi!"

Sehän on teidän oma, vanha, tuttu oppinne ja uskonne. Jos se todella on niin pyhä ja suuri uskonto kuin te tahdotte toisille uskotella, vaikka itse joka hetki sitä herjaatte, niin olette tekin siis kapinallisia sille kuninkaalenne, joka teille antoi käskyn: "Rakastakaa toinen toistanne!" kun te ette kykene hänen lakiansa noudattamaan!

Ihme kö tuo, jos nuo ryysyiset, nälkäiset ja epätoivoiset orjalautmat kapinoivat kuolevaisia vastaan, kun itse kuolevaiset kapinoivat jumalia vastaan sovellettaen velvollisuuden lait toisiin, pannen kuorman ja helteen toisten hartioille ja itse tekeytyen jumaliksi.

Elämä on alituista kapinaa. Kaikkien kapinaa kaikkia vastaan. Maailmassa on tuleva vielä tuhat kertaa hirmuisempia nullistuksia, sillä ihmiset ovat — petoja.

"Sivistyneillä on oikeus viettää parempia päiviä kuin hulikaaneilla," viisastelee "sivistynyt".

Minä sanon:

"Ha, ha, haa!"

Sivistys voidaan hankkia rahalla! Hulikaaniksi tulee moni olosuhteiden ja ympäristön vaikutuksesta. Jos köyhällä ei olisi köyhyyttä, ei olisi heillä kurjia olojakaan, ei huonoa seuraa, eikä siis hulikaaneja, vaan silloin olisi vain kaikkialla sivistyneitä, kelpo ihmisiä, niin — ihmisiä!

Minä olen kapinoitsija!

Aina minä kapinoin kovaa kohtaloani vastaan, vaikka tiedänkin, että enemmän tai myöhemmin tulen sortumaan. Sillä sieluni näkee nälkää, suurta, tyydyttämätöntä nälkää. Mitä on tuo alituinen taistelu elämän ja leivän tähden?

Ihmiselämäkö?

Pedon elämähän se on, ja se tekee meistä petoja, jotka voivat häpeämättä nauttia petomaisuuksista, veren hajusta ja —

Nuo näkiintyneet, mielipuoiksi piinatut risamekot, ne ovat petoja.

Nuo kylläiset, möhömahat, promiseivat "yhteiskunnan säilyttäjät" ovat vieläkin kurjempia petoja: he ovat kissoja! Kauan, kauan ennenkuin lopullisesti murhaavat, voivat he leikitellä uhrillansa, nauttien sen kärsimyksistä: nälästä, haavoista, sielun tuskista sekä toivotomasta masennuksesta koko ajan hyvin muistaen että ne ovat heidän oman onnensa ja juhlimisensa hinta.

Minä halveksin mailmaa, kun se on niin mätä.

Halveksin itseäni, kun en voi tehdä mitään, sillä olenhan minä vain yksi niistä pikkuihmisistä, joilla kissa leikkii.

Hyi teitä, te fariseukset! Ensin piti kostaa kuolleille, sitte pilkata eläviä siitä, että kuolleetkin saivat häväistyksen ja sitte puhua — hienotuntoisudesta!

Nyt kun te voittajat juhlitte, koettakaa juhliarimuunne yhdistää myöskin jalomielisyyden harmoonisiin sävel, että juhlanne saisi jormaltenkin edessä jotain arvoa. Mitään todellista vapauden riemujuhlaa ei voi ihmiskunta viettää ennenkuin — ihmisyys ja oikeus nostetaan kun-

niaan. Nyt ne on poljettu veri-seen lokaan ja ihmispedot raatelevat toisiaan hurjimmalla riemulla ja pirullisuudella tyydyttään petomaisen luontonsa haluja.

Mutta, kuten sanoin, pian koittaa todellinen kansojen vapaus, ihmiskunnan vapaus ja silloin — ihminen juhlii!

Tämän kirjotin raastetussa kalmistossa, vanhoissa, tärisyttävissä muistoissa eläen ja tulevaisuudesta, kauniista, rauhallisesta onnen keväästä näkyjä nähden, että te voisitte käsittää, mitä kärsii ja tuntee siskonne

Judith.

LAULELEN

Kirj. Jenny Trast.

Laulelen, laulelen lapselleni hellien uneen soudan. Laulelen, laulelen pienelleni ja puuttesi poistaa koitan.

Nukuppa, nukuppa hiljaa lapsi, äiti luonasi valvoo.

Toiveihin suurin, kultahapsi, sun tulevaisuuttasi palvoo.

Toiveena äidin mielen on lapsi, ett' jo pienenä toimeen ryhdyt. Vapaustyöhön ohjaat tiesi, luokkataistoon innolla yhdyt.

Laulelen, laulelen lapsille: on teissä toiveemme suuri, kun yhdytte punalipun juurelle, teistä nousevi aatteemme muuri.

Tehkää ostoksenne niistä liikkeistä, jotka ilmottavat tässä lehdessä

+++++
+ SUOSITTELEMME AJURI- +
+ LIIKETTÄMME! +
+ Olemme aina valmiit palve- +
+ lemaan teitä kalifornialaisella +
+ ajuriliikkeen alaan kuuluvalla +
+ työllä. +
+ SEABORG TRANSFER CO. +
+ Puhelin 466. Astoria, Ore. +
+++++

Nux Rautapillerit

Ihmeellinen lääke yleiseen heikontumiseen ja väsyneeseen tunteeseen: alakuloisuus, pahat unet, hermostuminen, huono ruokahalu, heikko ruuansulatus, umpitauti, pahanhajuisen henki, paha maku suussa, pääntauti. Nux Rautapilleri ylösrakentaa voimaa ja elinvoimaa.

Nux rautapillerit on varmasti taattu. Täydellinen tyydytys. Ellei, niin saatte rahanne takaisin. Nux Rautapilleri on yöspanttu lasturikkiin 100 marjaa purkissa, hinta \$1.00 yhden kuukauden hoito eli \$5.00 6 pulloa, kuuden kuukauden hoito.

Saatavana ainoastaan

Hellbergin Apteekissa Astoria, Ore.

Kirjevaihto voi tapahtua:

Hellberg Drug Co.,
West Bond St. & Columbia Ave.
Astoria, Ore.

HUOMAUTUS! Tarvittaessanne apteekkilialalle kuuluvaa tavaraa, voitte tilata niitä samalla osoitteella. Makset postikulut.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5
LÄÄKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 lääkettä ja niiden taustat selitettynä. Kuten myöskin yksityiskohtainen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen; samaten myöskin lääkkeitten hinnat j. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan tois-suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatto vapautti ja julkaisi sen oia jokaisessa suomalaisessa kotoissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa hembuukilääkkeitä ja hembuukitehtoreita.

—Lignellin Apteekki on suorin—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.